

že také pojistníku musilo býti zřejmé, že pojmem »opilosti«, použitým v dodatečných ustanoveních k všeobecným pojistným podmínkám, jest míněn i takový účinek požitého alkoholu, jaký jest předpokládán v § 38 pozdějšího zákona č. 81/1935 Sb. z. a n. Tím méně lze vytýkati žalobci, že musil si vyložit slovo »opilost« v naznačeném smyslu proto, že prý ustanovení dotčeného § 38 bylo pojato již před lety do nového návrhu zákona o jízdě motorovými vozidly, a poněvadž prý právě v tehdejší době pojišťovny za přímého souhlasu ministerstva vnitra pojaly do svých pojistných podmínek ustanovení o výluce nároků ze škod způsobených pojistníkem v opilosti, takže řečené ustanovení zákona a uvedené ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek jsou prý ve věcné souvislosti a jsou výrazem stejné snahy ministerstva vnitra zabrániti tomu, aby motorová vozidla byla řízena osobami, jejichž řídičská schopnost jest podstatně omezena. Ostatně ustanovení to bylo vydáno pro bezpečnost osob a majetku, kdežto pojistná smoluva sleduje jiný účel, totiž zprostiti pojistníka závazku ze škod, které byly způsobeny provozem jeho motorového vozidla. Na jedné straně jde o všeobecný zákonný předpis, na druhé straně však o smluvní ustanovení ujednané jen mezi smluvci. Ustanovení zákona jest vykládati podle §§ 6 až 8 obč. zák., kdežto ustanovení smluvní jest vykládati podle §§ 914 až 916 obč. zák. a čl. 278 obch. zák. Právě proto, že ustanovení čl. 4, písm. e), dodatečných ustanovení k pojistným podmínkám nemluví o nějakých stupních opilosti, nýbrž užívá všeobecně slova »v opilosti«, jest ustanovení to nejasné. Za takového stavu věci důvodně použil odvolací soud vykladacího pravidla § 915 obč. zák.

Čís. 16790.

Povinný nemůže návrhem na vyloučení svršků podle § 251 č. 6 ex. ř. dosíci vrácení věcí odňatých mu exekucí podle § 346 ex. ř. za účelem nabytí smluveného zástavního práva (věřitelem vymáhajícím), přísluší mu však takový návrh na vyloučení z exekuce, vede-li týž věřitel na dotčené předměty exekuci k vymožení peněžité pohledávky prodejem věcí odebraných povinnému exekucí podle § 346 ex. ř.

(Rozh. ze dne 10. března 1938, R I 100/38.)

Rozsudkem okresního soudu v Č. ze dne 26. dubna 1936, č. j. C II 618/35-9, byl povinný pravoplatně odsouzen, aby vydal a odevzdal vymáhající věřitelce do zástavy mimo jiné šicí stroj, zrcadlo, velký krejčovský stůl na přistřihování látek, kamna na žehličky a panny na zkoušení a uvedené předměty byly podle onoho rozsudku povinnému exekucí podle § 346 ex. ř. odebrány a některé z nich (šicí stroj a dvě panny na zkoušení) byly odevzdány zástupci vymáhající věřitelky, ostatní pak (dva stoly na přistřihování látek, dva výkladní pulty, kamna

pro žehličky, pohovka a zrcadlo) byly pro vymáhající věřitelku uschovány u zasílatelství T. v Č. Podle jiného exekučního titulu, totiž podle rozsudku okresního soudu v P. ze dne 12. listopadu 1936 č. j. C VIII 904/36-1, vedla vymáhající věřitelka proti povinnému také exekuci k vyložení pohledávky 1.580 Kč 45 h, a to prodejem oněch věcí odebraných povinnému exekucí podle § 346 ex. ř., jež jsou pro vymáhající věřitelku uloženy u jmenované zasílatelské firmy. Tato exekuce byla prvním soudem povolena a byl nařízen prodej oněch věcí dražbou. Povinný, jenž je krejčovským mistrem, navrhl mimo jiné vyloučení i dotčených předmětů, ježto jich nutně potřebuje k osobnímu provozování krejčovské živnosti, takže bez nich svou živnost vůbec provozovati nemůže. Exekuční soud vyhověl v té příčině návrhu a zrušil na shora dotčené předměty exekuci podle § 39 č. 2 ex. ř. Rekursní soud zamítl návrh povinného. Důvody: Vymáhající věřitelka neodporuje v rekursu zjištění prvního soudu, že povinný jest maloživnostník a že potřebuje shora uvedených předmětů k dalšímu provozování své krejčovské živnosti. Exekučním soudem vyslovená nepřipustnost exekucí, povolených pod č. j. E 899/37-1 co do svršků povinnému odňatých, jest napadána jen proto, že ony svršky nejsou již v držbě povinného, takže nemohou sloužiti k provozování jeho živnosti, a že byly dlužníkem vymáhající věřitelce dány dobrovolně do zástavy. Pod č. j. E 899/37-1 byla vymáhající věřitelce podle exekučního titulu pravoplatně povolena exekuce pro návrh na vydání dotčených movitých věcí a 22. dubna 1937 byly svršky ty povinnému odňaty a na potvrzení vydány vymáhající věřitelce. Tím byla ona exekuce podle § 346 ex. ř. skončena a návrh na její zrušení anebo na vyloučení předmětných svršků ve smyslu §§ 251 č. 6, 39 č. 2 ex. ř. není již přípustný. I když část dlužníku odňatých předmětů byla pro vymáhající věřitelku uskladněna u zasílatele F. H. v Č. L., nelze to srovnávati s uschováním ve smyslu §§ 259 a násl. ex. ř., poněvadž nebylo exekučním soudem nařízeno a provedeno uschování soudně zabavených věcí, nýbrž odevzdání určitých movitých předmětů do držby oprávněné osoby. Hledíc na to, že exekuce povolená za účelem vydání movitých věcí byla ukončena, nemůže povinný dosíci jejich vrácení proti vůli vymáhající věřitelky před zaplacením pohledávky, pro kterou bylys vršky ty zastaveny, a účel ustanovení § 251 č. 6 ex. ř., aby totiž bylo zajištěno další provozování živnosti oněmi prostředky, jichž povinný před 22. dubnem 1937 užíval, není již dosažitelný a co do tří prvních shora uvedených věcí ani ono zajištění nutné. V době povolení exekuce prodejem dotčených předmětů z 8. července 1937 nesloužily již uvedené věci k provozování krejčovské živnosti povinného a byly ve výhradné držbě vymáhající věřitelky, tedy nikoliv v takovém vztahu k povinnému, jak jej má na mysli § 251 č. 6 ex. ř., takže nejsou v souzené věci splněny podmínky §§ 251 č. 6, 39 č. 2 ex. ř. pro zrušení exekuce ani co do povoleného prodeje.

Nejvyšší soud zrušil podle §§ 251 č. 6 a 39 č. 2 ex. ř. exekuci, pokud se týkala zrcadla, krejčovského stolu a kamen na žehličky.

D ů v o d y:

Nesplnil-li povinný závazek, uložený mu výkonatelným rozsudkem okresního soudu v Č. L. ze dne 26. dubna 1936, č. j. C II 618/35-9, aby vydal a odevzdal vymáhající věřitelce do zástavy věci v řečeném rozsudku uvedené, byla vymáhající věřitelka oprávněna domáhati se vydání oněch věcí exekucí podle § 346 ex. ř. Tato exekuce byla vykonána a skončena tím, že věci byly dlužníku odebrány a některé z nich (šicí stroj a dvě panny na zkoušení) byly odevzdány zástupci vymáhající věřitelky, ostatní pak (dva stoly na přistíhování látek, dva výkladní pulty, kamna pro žehličku, pohovka a zrcadlo) byly pro vymáhající věřitelku uschovány u zasilatelství F. A. T. v Č. L. Je-li tomu tak, nemůže povinný, jak správně vyložil rekursní soud, dosíci vrácení vydaných věcí návrhem na jejich vyloučení z exekuce podle § 251 č. 6 ex. ř.

Avšak dle spisů E 899/37 vede vymáhající věřitelka podle jiného exekučního titulu, totiž podle rozsudku okresního soudu civilního v P. ze dne 13. listopadu 1936, č. j. C VIII 904/36-1, proti povinnému také exekuci k vymožení pohledávky 1.580 Kč 45 h, a to prodejem oněch věcí odebraných povinnému exekucí podle § 346 ex. ř., jež jsou pro vymáhající věřitelku uloženy u jmenované zasilatelské firmy. Tato exekuce byla prvním soudem povolena a byl nařízen prodej dotčených věcí dražbou. Proti vedení této exekuce se však dlužník právem dovolává ochrany podle § 251 č. 6 ex. ř., není-li popřeno, že je maloživnostníkem, a je-li dále zjištěno, že některé z těchto věcí (jeden stůl na přistíhování látek, kamna pro žehličky a zrcadlo) potřebuje k dalšímu osobnímu provozování své krejčovské živnosti. Vymáhající věřitelka nemůže co do naposledy uvedených věcí, — dokud budou v takovém vztahu k povinnému, pro který jsou podle § 251 č. 6 ex. ř. vyloučeny z exekuce — užití práva vyhrazeného jí jinak ustanovením § 461 obč. zák. a domáhati se nuceného prodeje těchto zastavených věcí, neboť uvedený předpis exekučního řádu brání tomu, aby byly soudní exekucí zpeněženy věci, kterých povinný potřebuje k dalšímu výkonu své výdělečné činnosti (srov. rozh. č. 15408 Sb. n. s. a literaturu tam uvedenou). Tím, že dotčené věci (stůl, kamna a zrcadlo) v době povolení jejich exekučního prodeje nebyly v držbě povinného, byvše mu exekucí podle § 346 ex. ř. odebrány a odevzdány vymáhající věřitelce po případě schovateli, nepominul ještě jejich vztah k povinnému, pro který jsou podle § 251 č. 6 ex. ř. vyňaty z exekuce, neboť ten vztah trvá, dokud je povinný drobným živnostníkem chráněným ustanovením § 251 č. 6 ex. ř. a dokud oněch věcí potřebuje k úspěšnějšímu a výhodnějšímu provozu své živnosti, a není s tohoto hlediska rozhodující, nemůže-li jich dočasně z důvodu shora uvedeného fakticky užívat. Opačný výklad by umožňoval obcházení řečeného ustanovení, jež má význam a účel sociálně hospodářské ochrany dlužníka v tom směru, aby nebyla zničena nebo ohrožena jeho hospodářská mohoucnost.

Bylo proto dovolacímu rekursu vyhověno jen potud, že byla povolená exekuce soudním prodejem zastavených věcí, jsoucích v úschově zasilatele T., podle § 251 č. 6 a § 39 č. 2 ex. ř. zrušena co do oněch předmětů, jichž dlužník podle zjištění prvního soudu potřebuje k dalšímu výhodnému provozování své drobné krejčovské živnosti, odpovídajícímu jeho poměrům. Jinak však dovolacímu rekursu nebylo vyhověno.

Čís. 16791.

Těž o tom, že se k započtení namítaná vzájemná pohledávka nehodí k započtení, jest rozhodnutí v rozsudkovém výroku (§ 404 c. ř. s.). Doplnil-li odvolací soud rozsudkový výrok prvního soudu, jenž jen nedopatřením neučinil rozhodnutí po této stránce, nejde o změnu rozsudku, nýbrž o pouhou opravu rozsudku ve smyslu § 419, odst. 3, c. ř. s.

(Rozh. ze dne 10. března 1938, R I 263/38.)

V usnesení, jímž odvolací soud na odvolání žalované zrušil bez výhrady právní moci (§ 519 č. 3 c. ř. s.) rozsudek soudu první stolice — odsuzující žalovanou k zaplacení 89ř Kč s přísl. ve výroku o vzájemné pohledávce 2.500 Kč namítané žalovanou k započtení, vrátil věc k dalšímu jednání a pětnému rozhodnutí — opravil odvolací soud napadený rozsudek ve výroku tak, že se k započtení namítaná vzájemná pohledávka nehodí k započtení. Proti tomuto zrušujícímu usnesení podaný dovolací rekurs žalobkynin o d v o l a c í s o u d odmítl pro nepřipustnost (§ 519 č. 3 c. ř. s.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu žalobkyně.

D ů v o d y:

Žalovaná namítla v první stolici proti žalobnímu nároku, jenž mezi stranami rozepře není sporný, započtením vzájemnou pohledávku 2.500 Kč z důvodu náhrady škody. O tomto vzájemném nároku však první soud ve výroku svého rozhodnutí nerozhodl, nýbrž toliko v důvodech, že jde vlastně o nárok na vrácení věci, jenž nemůže býti započten na zažalovanou pohledávku (§ 1440 obč. zák.), což znamená, že se prý nehodí ke kompensaci. O nároku k započtení namítaném nutno vždy rozhodnouti ve výroku (§ 391, odst. 3, §§ 404, 411, 417 c. ř. s.), má-li se tak státi z důvodu věcné oprávněnosti vzájemné pohledávky, tedy když se rozhoduje o její jsoucnosti (rozh. č. 2362, 3630, 3877, 4530, 9034, 13261 Sb. n. s.). Když se ovšem zamítá žalobní nárok, takže řešení námítky započtení odpadá, když se tedy o jsoucnosti vzájemné pohledávky věcně vůbec nerozhoduje, není samozřejmě potřebí rozhodnouti o ní ve výroku rozsudečném. Pochybné by mohlo býti, zda také tehdy, když se námítka započtení zamítá pro nedostatek podmínek započítatelnosti podle §§ 1438 a 1440 obč. zák., takže se rovněž věcně nerozhoduje